

designer

Sergei Tchoban [1]

Ronde vormen favoriet [2]

[2]

'Smaak kun je niet kopen'

SERGEI TCHOBAN HAAT KNAKKENDE LIJNEN

Reneé de Haan

Het idee om een Russische architect te vragen een keuken te ontwerpen voor de eigen markt kwam van Anatoli Moekanaev, een vooraanstaand distributeur uit Sint Petersburg. Via Peter Kocher, uit de professionele keuken, kwam het terecht bij een heel team van het Italiaanse Snaidero, de grootste aandeelhouder van Rational. Sergei Tchoban zou de volle vrijheid hebben gekregen, maar dan wel op basis van bestaande programma's van het merk.

In die zin is Spira eerder een eigenzinnige compilatie dan een gloednieuw model. Kenmerkend voor het model is het eiland met gestapelde rondingen. Het glimt in zwart en wit zoals de Russen het graag zien, maar met een kleuraanpassing of zachter materiaal zou het ook geschikt zijn voor de West-Europese markt. Dat is Tchoban voorlopig niet van plan. Hij legt zijn jas met bontkraag terzijde en schudt de wereld af, op een aantal telefoontjes na die hij terloops met sms'jes beantwoordt.

"Als architect ben ik altijd gewend om mijn blik te

verscherpen vanaf de buitenkant, van het grote geheel naar een detail. De keuken bestond voor mij als plek in het huis voordat ik me er extra in mocht verdiepen. Ik ben een man van designobjecten, van accenten en ik geniet als kleine dingen goed werken. Zo ontwerp ik ook, van stedenbouw tot deurknop. Deze opdracht was om uit te zoeken hoe de keuken het beste opgenomen kon worden in een nog niet bekende ruimte. Op basis van de grondmodulen van Rational ben ik esthetisch mijn gang gegaan, op een tijdloze manier."

'De Duitsers breken de Russische stijl echt open'

Omdat Spira in eerste instantie voor zijn landgenoten bestemd is, betrekken we dat andere koopgedrag erbij. De Russische man koopt de keuken voor zijn vrouw en hij doet dat zoals hij een auto kiest: lekker gelakt en gelikt. Is het daarom dat Spira glimt alleen in glanzend zwart met wit als lichte compensatie?

De Russische architect Sergei Tchoban heeft zijn plek gekregen in de Duitse architectuurwereld. Hij woont en werkt al twintig jaar in Berlijn waar hij samen met zijn compagnon Sergei Kuznetsov het bureau Speech runt, maar zijn werk staat ook in Sint Petersburg, Moskou en Hamburg. Tchobans eerste keukenmodel Spira komt uit bij Rational. Het blijkt te zijn ontstaan op basis van bestaande kasten van dit merk.

[1]

[1]

[2]

[3]

[4]

“Hoho, dat zwart-wit koos ik niet om het op een auto te laten lijken. Al heb je wel een puntje in het verkoop-circuit,” zegt hij. “Ik denk óók Duits. Zwart-wit past in veel omgevingen, waar ook ter wereld en de ronde vormen die mijn architectuur eigen zijn, komen er zo mooi in uit. Ik haat namelijk die knakkende, harde lijnen die alles breken. Rond voelt esthetisch lekker; zo maak je een beeldhouwwerk, zo schep je een keuken. Gekleurde klei zal ook die beeldhouwer niet kiezen. Het leidt af van de vorm. Als ik voor een felle kleur had gekozen bij dit oermodel, dan moest iedereen zijn omgeving daarop aanpassen. Mijn ontwerp past zich aan de ruimte aan, maar is wel heel erg aanwezig, anders zou het geen statement zijn.”

GRIJS Zijn keuken bestaat uit een eiland met een trapsgewijs opgebouwd onderstel, dat in grijs mogelijk meer Noord-Europees vertaald kan worden. Alweer een besmukte lach van ‘ik moet het niet beter weten maar het is wel zo’, voordat Sergei een stroom woorden loslaat. “Grijs, jaja, iedereen denkt dat het probleemloos is. Nou, het tegendeel wordt telkens weer bewezen in wat ik onder handen krijg. Een huis met zwarte kozijnen, daar ben ik nu mee bezig. De vraag was om die grijs te maken. Maar grijs bestaat niet! Het blijkt altijd of te warm of te koud, er liggen zoveel tinten onder waardoor je het effect niet kunt inschatten. Doe dan maar

wit. Dat heeft ook heel veel schakeringen, maar het blijft aan de lichte kant hangen. Grijs kan doen opleven of doodslaan. Ik heb het zelf ervaren.”

Als Rus die de Duitse nationaliteit aannam zag hij veel grijsen voorbij komen. Ook in de bouw, want hij stond aan de basis van bijzondere bouwkundige projecten in beide landen. Ook op internationale tentoonstellingen is veel terug te vinden van de creatieve en constructieve geest van Tchoban. En met die vermaardheid hangt zijn naam nu als een duur label aan een keuken. Deze bescheiden man krijgt straks respons van landgenoten met dikke portemonnees en in de ogen van de Westering geen geraffineerde smaak. Hoe voelt dat? Al tijdens het stellen van die vraag grijpt hij opnieuw in, heel rustig maar vastbesloten.

“Oké, de Russen hebben van oorsprong een zware smaak, maar dat is maar een gedeelte van de bevolking. Ik woon al twintig jaar in Berlijn en zie hoe daar de smaak verandert naar lichter, maar dat gebeurt ook in mijn vaderland. De Duitsers zetten op dit moment de toon; daarmee breken ze de traditionele Russische stijl echt open. Overal ter wereld hou je een clientèle met antiquariaatsmaak, maar je vindt overal ook mensen die anders willen. Ik ben niet van een bepaalde mode uitgegaan. Het bedrijf en wat ze kunnen maken, dat vormde mijn referentie. En vooral heb ik een keuken voor ogen gehad die overal zijn weg vindt. Laten we wel zijn, smaak kun je niet kopen. Gevoel voor bijzondere

dingen moet ontstáán. Een designer zou de mensen moeten dwingen om echt te kijken voordat ze iets kopen. Ze schaffen het aan in hun wereld en daar moet het zijn kracht bewijzen, niet gaan tegenstaan of snel verslijten. Jouw ontwerp wordt onderdeel van een leefwereld die het nog niet kent. Daarom wil ik mijn model zwart-wit de wereld insturen. Niet gekleurd. Dat doen de mensen wel; de gebruikers zorgen dat de keuken gaat leven.”

ART DECO Ineens heel vertrouwelijk omdat hij zo graag wil onderstrepen wat hij bedoelt: “Ik was laatst in Los Angeles, waar kleine filmtheatertjes met een Art Deco-setting ineens heel speciaal worden. Een klassieke vorm die een nieuw leven verdient. Op zoiets hoop ik ook bij mijn ontwerp; dat er van de hedendaagse waardering op lange termijn een stuk herkenning overblijft. Dat geeft aan of iets echt de moeite waard was en blijft. Uiteraard moet ik uitleggen wat ik voorstond met deze keuken... een heel grote werkplaats. Ik ben geen goede kok dus ik heb veel plek nodig. Grote bakken, ruime bladen, een echte crack kan het op een vierkante meter volgens mij. Maar bij mij krijg je de ruimte!” Tot in de zitkamer aan toe, zoals we tegenwoordig in West-Europa willen? Weer dat lachje, verlegen maar besluitvaardig. “Heel eerlijk gezegd ben ik niet zo modern dat de keukens voor mij deel van de woonruimte is. In mijn appar-

ament in Berlijn is de keuken om te koken en de living om te zitten. Dat bevalt me goed, die scheiding. Maar in Moskou heb ik een tussenwoning met oneindig veel ruimte. Waar moet ik nou eten? Waar zitten? Alles in één vertrek geeft ook verwarring. Daar wordt bij het opengooien niet over gesproken. Soms is het ook heerlijk veilig om op je eigen manier besloten te zijn in jouw ruimte. Dus qua keuken pleit ik voor meer inbouw en minder dat eiland waar ze allemaal om je heen hangen terwijl jij werkt. Dat is spannend of plezierig in het begin, maar op lange termijn... Laat ze lekker aan tafel zitten en met je communiceren of met elkaar, maar altijd er bovenop... dat is wel heel erg dichtbij. Wil je dat wel met iedereen? Hangt het niet ook van je stemming af?”

“De ruimte zelf dicteert misschien wel meer dan de mens die erin woont. Daar ben ik als architect heel alert op. De kookzone zal ik altijd naar het raam toe ontwerpen, dat is mijn baken. Als keukendesigner vind ik de U-opstelling de prettigste, want daarin kan iedereen aanwezig zijn en z’n eigen dingen doen zonder rechtstreekse confrontatie. Misschien is dit een mix tussen Russisch samenzijn met de hele familie en Duits doordenken dat het niet ten koste van je eigenheid moet gaan. In die zin probeer ik ethisch wel het zwart-witdenken te vermijden en zal ik altijd tussen diverse culturen in blijven zitten.”
www.speech.su (ook Engelstalig)

Russische bezoeker test Spira [1]

De Federation Tower in Moskou [2]

Spira als totaalconcept [3, 4]